

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.05.48.05

Inventaris van het archief van mr. C.J.M. Schaepman, 1940-1945

Versie: 29-03-2022

A.B.M. van der Helm, P.L. Groen

Nationaal Archief, Den Haag 1993

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Selectie en vernietiging.....	8
Aanvullingen.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Ordering van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Afgescheiden archiefmateriaal.....	9
Verwante archieven.....	9
Publicaties.....	9
Orderingsplan.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
A Archief van mr. C.J.M. Schaepman als hoofd van de afdeling Consulaire en Handelszaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken (1940-1942) en als Administrateur in Algemene Dienst van het ministerie van Handel Nijverheid en Scheepvaart (1942-1945).....	11
A.1 Algemene aangelegenheden.....	11
A.2 Internationale organisaties.....	11
A.3 Economische aangelegenheden.....	11
A.4 Juridische aangelegenheden.....	13
A.5 Waterstaat, verkeer, vervoer en verbindingen.....	13
A.6 Sociale aangelegenheden.....	14
A.7 Aangelegenheden van openbare orde, rust, veiligheid, zedelijkheid, volksgezondheid.....	15
A.8 Culturele aangelegenheden, voorlichting.....	15
A.9 Nederlandse diplomatieke en consulaire aangelegenheden.....	16
A.10 Corps Diplomatique et Corps Consulaire.....	17
A.11 Departementale aangelegenheden.....	18
B Secretariaatsarchief van het College van Secretarissen-Generaal (1940-1945).....	19
B.1 Algemene aangelegenheden.....	19
B.2 Politieke aangelegenheden.....	19
B.3 Economische aangelegenheden.....	20
B.4 Juridische aangelegenheden.....	20
B.5 Militaire aangelegenheden.....	21
B.6 Sociale aangelegenheden.....	21
B.7 Aangelegenheden van openbare orde.....	22
B.8 Voorlichting en pers.....	22
B.9 Consulaire aangelegenheden.....	22
B.10 Departementale aangelegenheden, alsmede aangelegenheden betreffende andere instanties..	22
B.11 Ambtenarenzaken.....	23
C Persoonlijke stukken van mr. C.J.M. Schaepman.....	24
D Gedeponiseerd archief van jhr. mr. A.M. Snouck Hurgronje, in hoofdzaak als voorzitter van het erecomité van Winterhulp Nederland.....	25

Bijlagen.....27
Index op namen of trefwoorden..... 27

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Buitenlandse Zaken: Collectie mr. C.J.M. Schaepman

Archiefbloknummer:

Z26062

Omvang:

182 inventarisnummer(s) 2,60 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Nagenoeg alle stukken zijn Nederlandstalig. Een gering aantal stukken zijn in het Duits, m.n. de brieven en circulaires afkomstig van de Duitse bezettingsautoriteiten.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en getypte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Departement van Buitenlandse Zaken, Afdeling Consulaire en Handelszaken
Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart
College van Secretarissen-Generaal
mr. C.J.M. Schaepman
jhr. mr. A.M. Snouck Hurgronje

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De collectie bestaat uit vier gedeelten met archief van verschillende herkomst, nl.: A. archief van mr. C.J.M. Schaepman als hoofd van de afdeling Consulaire en Handelszaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken (1940-1942) en als Administrateur in Algemene Dienst van het ministerie van Handel Nijverheid en Scheepvaart (1942-1945); B. secretariaatsarchief van het college van Secretarissen-Generaal (1940-1945); C. persoonlijke stukken van mr. C.J.M. Schaepman, (1943-1944 en 1967); D. archiefbescheiden van jhr. mr. A.M. Snouck Hurgronje, in hoofdzaak als voorzitter van het erecomité van Winterhulp Nederland (1940 en 1945).

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht of met betrekking tot het (doen) vervaardigen van reproducties van bescheiden, behorend tot dit archief.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Het archief bevat geen stukken welke in een zodanige staat verkeren, dat raadpleging of kopieëring ervan aan belemmeringen onderworpen zijn. Evenmin behoren buitenformaat stukken of anderszins afwijkende stukken tot het archief.

ANDERE TOEGANG

Als extra toegang op de notulen ([inv.nrs. 109-115](#)) van de vergaderingen van het College van Secretarissen-Generaal is een regestenlijst beschikbaar (toegang 2.03.03), in 1955 vervaardigd bij het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie te Amsterdam.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Buitenlandse Zaken: Collectie mr. C.J.M. Schaepman, nummer toegang 2.05.48.05, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, BuZa / Schaepman, 2.05.48.05, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De archiefbescheiden zijn hoofdzakelijk gevormd door mr. C.J.M. Schaepman in de verschillende door hem uitgeoefende functies. Hij heeft de stukken altijd bij zich gehouden in zijn bureau of in kasten op zijn kamer, ook toen hij van 1942-1945 werkzaam was bij het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart. Na zijn pensionering in 1961 zijn de stukken in de archiefbewaarplaats van het Ministerie van Buitenlandse Zaken terecht gekomen. De in de inventaris beschreven [mémooires van Schaepman](#) betreffen niet de originele manuscripten, maar in 1967 vervaardigde afschriften. Hoe deze afschriften in het bezit van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn gekomen viel niet meer te achterhalen. De inventarisnummers [178-183](#), aanvullingen op de mémoires, bevatten wel originele aantekeningen van Schaepman. Zij werden in 1981 ontdekt in een kast in de kamer van de Verkeersadviseur van het ministerie. In 1984 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken enkele stukken van het Algemeen Rijksarchief in ontvangst genomen met betrekking tot ambtenarenzaken (1940) en voorlichtingsbureau (1941). Deze stukken behoren tot het secretariaatsarchief van het College van Secretarissen-Generaal en zijn daar ingevoegd.

In 1993 is de "collectie", ter grootte van 1,4 meter, overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief.

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

De stukken hebben betrekking op de activiteiten van de rijksoverheid tijdens de bezettingsjaren, met een nadruk op de buitenlandse economische betrekkingen en de organisatie van de consulaire dienst.

SELECTIE EN Vernietiging

Niet bekend is of uit het archief vernietigd is. Na 1962 is zeker niets vernietigd.

AANVULLINGEN

Aanvullingen op de archiefbestanden die tot deze collectie behoren, worden niet verwacht.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De beschrijving van de archiefstukken in deze inventaris dateert van 1962. Op welke gronden de inventarisator tot de bestaande indeling heeft besloten, valt niet meer te achterhalen. Het is niet aannemelijk dat de hier gepresenteerde ordening de oorspronkelijke indeling van het archief weergeeft; de indeling van de dossiers correspondeert niet met de aantekeningen daarover in de [agenda's](#). De dossiers zijn bij de inventarisatie binnen de rubrieken op jaar van afsluiten beschreven en geordend, hetgeen betekent dat stukken met betrekking tot eenzelfde aangelegenheid of onderwerp binnen één rubriek verschillende malen kunnen voorkomen.

Na overdracht zijn enkele nummers verwijderd uit de "collectie Schaepman" en overgebracht naar het archief van het Ministerie van Algemene Zaken 1937-1945 (toegang 2.03.06), waar zij behoren. In de afdeling B, secretariaatsarchief van het College van Secretarissen-Generaal, is de indelingssystematiek herzien en zijn sommige beschrijvingen aangepast aan de ware aard der stukken. Uit nr. 109 is tevens nr. 184 afgezonderd. Een aantal stukken uit afdeling B is gerangschikt in de nieuwe afdeling D. In de gehele inventaris is voorts de rangschikking van de beschrijvingen strikt chronologisch ingericht. Door deze ingrepen is de lineaire nummervolgorde van de beschrijvingen doorbroken.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Het archief is thans zo veel mogelijk naar onderwerp ingedeeld. Voor de indeling van de beschrijvingen in de eerste twee deelarchieven is gebruik gemaakt van de in 1962 bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken in gebruik zijnde archiefcode.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

Niets uit dit archief is op een alternatieve drager als microfilm, microfiche of in digitale vorm beschikbaar.

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

Bij het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie berust een collectie C.J.M. Schaepman. Zie [inv.nrs. 175-177](#).

VERWANTE ARCHIEVEN

Zie de archieven, beschreven in de volgende toegangen:

2.03.06	Inventaris van het archief van het Ministerie van Algemene Zaken 1937-1945
2.06.001	Plaatsingslijst van het archief van de Directie van Handel en Nijverheid en voorgangers, 1905-1945

PUBLICATIES

Gids van het departement van Buitenlandse Zaken en de Buitenlandse Dienst, Den Haag, 1961 B.G. Sniffen, *The secretaries-general of the Dutch civil service 1940-1945. A study in conflicting loyalties*, Tulane, 1969 L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, Nijhoff, Den Haag, 1972, deel 4, 127-132

ORDENINGSPLAN

De oorspronkelijke ordeningsplannen of archiefcodes van de deelarchieven A en B zijn niet bewaard gebleven, zo deze al bestaan hebben.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A ARCHIEF VAN MR. C.J.M. SCHAEPMAN ALS HOOFD VAN DE AFDELING CONSULAIRE EN HANDELSZAKEN VAN HET MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN (1940-1942) EN ALS ADMINISTRATEUR IN ALGEMENE DIENST VAN HET MINISTERIE VAN HANDEL NIJVERHEID EN SCHEEPVAART (1942-1945)

De hier beschreven stukken zijn te beschouwen als een losgeraakte bestanddelen van ministeriearchieven. De stukken uit de periode 1940-1942 behoren tot het zgn. "Eerste Haags archief" van het Departement van Buitenlandse Zaken. De stukken uit de periode 1942-1945 behoren strikt formeel tot het archief van het (Haagse) Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, en wel van de Directie van Handel en Nijverheid. Ze betreffen voornamelijk juridisch-economische aspecten van Nederlandse handelverhoudingen met het buitenland.

Carel Jozef Marie Schaepman bekleedde in de periode 1939-1942 de functie van hoofd van de afdeling Consulaire en Handelszaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Tijdens de bezetting kon het departement van Buitenlandse Zaken nauwelijks meer functioneren, omdat de Nederlandse belangen in de door de Duitsers bezette gebieden vooral door Duitse instellingen werden bepaald. In de neutrale en geallieerde gebieden behartigde het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken in Londen de belangen van het Koninkrijk. Het Haagse departement werd dan ook opgeven, omdat er geen zinvolle taak meer voor was. Bij deze opheffing van in 1942 werden de restanten van de taken van Schaepmans afdeling overgeheveld naar het Haagse departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart. Schaepman ging met "zijn" taken mee en kreeg bij die gelegenheid de titel van Administrateur in Algemene Dienst van het departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart. De voornaamste bezigheden van Schaepman in deze kwaliteit was het onderhouden van contacten met het in Brussel gevestigde 'Bureau tot behartiging van de Nederlandse belangen' en de 'Offices Néerlandais' en (vanaf november 1942) de 'Niederländische Betreuungsstelle' in Parijs en Marseille in verband met de behartiging van belangen van Nederlanders in die landen. Na de oorlog trad Schaepman weer in dienst bij het heropgerichte Ministerie van Buitenlandse Zaken.

A.1 ALGEMENE AANGELEGENHEDEN

4	Verslagen van besprekingen van jhr. Snouck Hurgronje met de Rijkscommissaris en met de Commissaris-Generaal Schmidt.
1940	1 omslag
1-3	Agenda's van ingekomen stukken.
1942-1945	1 pak en 2 omslagen
	1 1942	
	2 1943, pak	
	3 1944 - 1945	

A.2 INTERNATIONALE ORGANISATIES

5	Office Internationale d'Hygiène Publique.
1941-1942	1 omslag
6	Bureau Internationale des Poids et Mesures.
1941-1944	1 omslag

A.3 ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

7	Stukken betreffende Nederlandse bevroren credieten in de Verenigde Staten.
1940 | 1 omslag |
|----------|--|----------|

8	Stukken betreffende Nederlandse palingvissers op de Rijn. 1940	1 omslag
9	Stukken betreffende de omzetting van Roemeense aandelen aan toonder in aandelen op naam. 1940	1 omslag
10	Stukken betreffende de export naar Scandinavië en de Balkan. 1940	1 omslag
11	Aantekening inzake de clearing-centrale te Berlijn. 1940	1 stuk
12	Stukken betreffende een hout-conferentie te Weimar. 1940	1 omslag
13	Stukken betreffende de Clearingcrediet Maatschappij en het Leidse inschakelingsplan. 1940	1 omslag
14, 25	Stukken betreffende deviezenverordeningen en het deviezeninstituut. 1940-1943	2 pakken
14	1940	
25	1941-1943	
16	Stukken betreffende de voedselvoorziening van België. 1940-1941	1 omslag
17	Stukken betreffende de sluikehandel in de enclave Baarle-Hertog. 1940-1941	1 omslag
18	Stukken betreffende de handelsbetrekkingen van Nederland met Finland. 1940, 1942	1 omslag
22, 24	Stukken betreffende de handel met derde landen. 1940-1943	2 omslagen
22	Italië 1940-1943	
24	Bulgarije 1943	
26	Stukken betreffende het Nederlands-Duitse Credietverdrag. 1940-1944	1 omslag
15	Stukken betreffende de handelsbetrekkingen van België met de Sovjet-Unie. 1941	1 omslag
19, 21	Stukken betreffende handelsverdragen met derde landen. 1941-1943	2 omslagen
19	België 1941-1942	
21	Hongarije 1941-1943	
20	Stukken betreffende een overeenkomst nopens het betalingsverkeer met Kroatië. 1941-1942	1 omslag

- 23** Stukken betreffende een voorlopige overeenkomst inzake het goederen- en betalingsverkeer met Finland.
1941-1943 1 omslag
- 27** Stukken betreffende de afstempeling van Roemeense Petroleum-aandelen.
1943-1944 1 omslag

A.4 JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

- 28** Stukken betreffende inlichtingen omtrent artikel 34 van het krijgsgevangenenverdrag van Genève van 27 juli 1934.
1940 2 stukken
- 29** Ontwerp-verordening van de Rijkscommissaris inzake de vijandelijke vermogens hier te lande.
1940 1 omslag
- 30** Stukken betreffende de toepassing van het Duitse prijsrecht.
1940 1 omslag
- 32** Stukken betreffende de betaling van de bezettingskosten door België.
1940-1941 1 omslag
- 33** Stukken betreffende een claim op de Britse regering van dr. J.N. Lehmkuhl.
1940-1941 1 omslag
- 31** Stukken betreffende schadevergoeding aan burgerslachtoffers in België.
1941 1 omslag
- 34** Stukken betreffende vergoeding van oorlogsschade aan Nederlanders woonachtig in België en aan Belgen woonachtig in Nederland.
1943 1 omslag
- 35** Minuut van brief aan C. Piek te Wassenaar inzake de uitreiking van paspoorten door het Office Neerlandaise te Marseille.
1943 1 stuk
- 36** Stukken betreffende paspoortaangelegenheden te Brussel, Parijs en Marseille.
1943-1944 1 omslag
- 37** Stukken betreffende eventuele bemiddeling bij gratieverzoeken.
1943-1944 1 omslag

A.5 WATERSTAAT, VERKEER, VERVOER EN VERBINDINGEN

- 38** Stukken betreffende de Commissie Bijzonder Rijnvaartoverleg.
1940 1 omslag
- 39** Stukken betreffende de Internationale Douane Commissie.
1940 1 omslag
- 42** Stukken betreffende schepen te Straatsburg en te Kehl.
1940-1941 1 omslag

43	Stukken betreffende een postcongres te Buenos Aires. 1940-1941	1 omslag
45	Stukken betreffende de schouwcommissie voor de Niers. 1940-1941	1 omslag
51	Stukken betreffende het verdrag inzake sloopshypotheek met België en gesinistreeerde schepen in België. 1940-1944	1 pak
53	Stukken betreffende de Commissie voor Aangehouden Lading (COVAL). 1940-1944	1 pak
40	Stukken betreffende de La Plata Conferentie en de internationalisatie van het La Plata-bekken. 1941	1 omslag
41	Stukken betreffende de vluchthaven te Lobith. 1941	1 omslag
44	Stukken betreffende het Antwerpen-Rijnkanaal. 1941	1 omslag
46	Stukken betreffende de Commissie van deskundigen voor de Rijnvaart. 1941	1 omslag
47	Stukken betreffende de spoorweg Mechelen-Terneuzen. 1941	1 omslag
48	Stukken betreffende vuurgelden Westerschelde. 1941-1942	1 omslag
49	Stukken betreffende grindbaggeren in de Maas. 1941-1942	1 omslag
50	Stukken betreffende baggeren in de Westerschelde. 1941-1942	1 omslag
54	Stukken betreffende scheepvaartverkeer in Rotterdam, op de Rijn en betreffende het College van Rijnvaartcommissarissen. 1941-1945	1 omslag
52	Stukken betreffende scheepsmetingen. 1944	1 omslag
A.6 SOCIALE AANGELEGENHEDEN		
55	Stukken betreffende het uitkeren van pensioen en ondersteuning aan Nederlanders in Duitsland. 1940	1 omslag
56	Stukken betreffende de behartiging van de Nederlandse belangen en de uitbetaling van pensioenen door de vice-consul te Parijs.	

	1940	1 omslag
57	Stukken betreffende de repatriëring van Nederlandse arbeiders door het Consulaat-Generaal te Parijs. 1941	1 omslag
59	Stukken betreffende de uitbetaling van Nederlands-Indische pensioenen in onbezet Frankrijk. 1941-1942	1 omslag
58	Stukken betreffende financiële hulp aan Nederlandse geïnterneerden in het kamp te Wülzburg. 1942	1 omslag
60	Stukken betreffende de betaling van gepensioneerden in België en Frankrijk. 1943	1 omslag
61	Stukken betreffende het overmaken van gelden aan Nederlanders in den vreemde. 1943	1 omslag
62	Staten houdende opgaven van het aantal Nederlanders te Warschau. 1943	1 omslag
63	Stukken betreffende de ondersteuning van Nederlanders in Frankrijk. 1943-1944	1 omslag
A.7 AANGELEGENHEDEN VAN OPENBARE ORDE, RUST, VEILIGHEID, ZEDELIIKHEID, VOLKSGEZONDHEID		
64	Stukken betreffende strandvonderij. 1940	1 omslag
65	Stukken betreffende de openstelling van Belgische grenskantoren. 1940	1 omslag
66	Stukken betreffende dr. Metz, oud-secretaris van de Nederlandse Kamer van Koophandel voor Duitsland. 1940	1 omslag
67	Stukken betreffende een visum voor de Verenigde Staten voor S. Pregers, oud-leraar van de Gemeentelijke H.B.S. te Hilversum. 1941	1 omslag
68	Bedevaartrapport Hedjaz van het Office International d'Hygiène Publique. 1942	1 omslag
A.8 CULTURELE AANGELEGENHEDEN, VOORLICHTING		
69	Overzichten van de Japanse pers. 1940-1941	1 omslag
70	Stukken betreffende het tentoonstellingswezen. 1941-1942	1 omslag

A.9 NEDERLANDSE DIPLOMATIEKE EN CONSULAIRE AANGELEGENHEDEN

- 71** Stukken betreffende de opening van de brandkast van het consulaat te Leuven door de Duitsers.
1940 1 omslag
- 73** Stukken betreffende het examen voor de consulaire dienst.
40 1 omslag
- 74-75** Stukken betreffende de Nederlandse consulaire dienst in derde landen.
1940-1941 2 omslagen
- 74** Denemarken 1940
- 75** Frankrijk 1940-1941
- 76** Stukken betreffende de saldi van de Nederlandse consulaire ambtenaren in Duitsland.
1940 1 omslag
- 77** Maandrapport van de legatie-arts te Djeddah.
1940 1 omslag
- 78** Aantekening over de houding van het gezantschaps en consulaire personeel in Frankrijk tijdens de invasie.
1940 1 stuk
- 79** Stukken betreffende de benoeming van Th.W. van der Heijden aan het consulaat-generaal te Düsseldorf.
1940 1 omslag
- 72, 82** Stukken betreffende de waarneming door de heer Tiebackx van het consulaat te Rijssel en zijn benoeming tot consul.
1940-1941 2 omslagen
- 72** Waarneming 1940
- 82** Benoeming 1940-1941
- 84** Stukken betreffende R. Abdoelrachman, arts aan het gezantschap te Djeddah.
1940-1941 1 omslag
- 86** Stukken betreffende W. Asselbergs, consul te Nantes.
1940-1942 1 omslag
- 89** Stukken betreffende de reorganisatie van de consulaire betrekkingen met Duitsland.
1940-1943 1 pak
- 92** Stukken betreffende bureaux ter behartiging van de Nederlandse belangen in België en Frankrijk.
1940-1945 1 pak
- 80** Stukken betreffende de huur van het consulaat-generaal Antwerpen.
1941 1 omslag
- 81** Stukken betreffende het overlijden van M. Rutgers, consul te Leuven.

	1941		1 omslag
83	Stukken betreffende A. van Lith, consul te Duisburg, als verbindingsman tussen de Nederlandse particuliere Rijnvaart-centrale en de Duitse autoriteiten.		
	1941		1 omslag
88	Stukken betreffende de betaling van inkomstenbelasting 1940/1941 door Nederlandse diplomatieke en consulaire ambtenaren in den vreemde.		
	1941-1942		1 omslag
85	Stukken betreffende de verblijfsvergoeding van jhr. mr. J.A. de Ranitz.		
	1942		1 omslag
87	Ingekomen en minuut van uitgaande brief inzake het overlijden van S. Rapaport, oud-consul te Wenen.		
	1942		2 stukken
90	Stukken betreffende consulaire aangelegenheden in België.		
	1942-1943		1 omslag
91	Stukken betreffende betreffende het personeel van het bureau Parijs.		
	1943-1944		1 omslag
93	Stukken betreffende het bureau ter behartiging van de Nederlandse belangen in Zuid-Frankrijk.		
	1944		1 omslag
94	Stukken betreffende financiële aangelegenheden van het bureau Zuid-Frankrijk.		
	1944		1 omslag
A.10 CORPS DIPLOMATIQUE ET CORPS CONSULAIRE			
95	Stukken betreffende het ontslag van B. Klaare en de benoeming van B. Biglia als consul-generaal van Roemenië te Rotterdam.		
	1940		1 omslag
96	Stukken betreffende de waarneming van het Roemeense consulaat-generaal te Amsterdam door J. Kokes.		
	1940		2 stukken
97, 102	Stukken betreffende de opheffing van het consulaat van de Baltische staten.		
	1940		2 omslagen
97	Consulaat van Estland te Amsterdam	1940	
102	Consulaat van Letland te Rotterdam	1940	
98	Aantekening over de buitenlandse consulaire vertegenwoordigingen in Nederland.		
	1940		2 stukken
99	Verzoek van de consul-generaal van de Verenigde Staten te Amsterdam betreffende de distributie van levensmiddelen.		
	1940		1 omslag
100-101	Stukken betreffende de consulaten van Dominica te Curaçao en Aruba.		
	1940		2 stukken

100 Curaçao
101 Aruba

A.11 DEPARTEMENTALE AANGELEGENHEDEN

- 103** Stukken betreffende de aangifte door het departement Buitenlandse Zaken van in kas zijnde buitenlandse geldwaarden.
1940 1 omslag
- 104** Stukken betreffende vergaderingen van chefs van afdelingen van het departement van Buitenlandse Zaken.
1940 1 omslag
- 106** Stukken betreffende de plaatsing van de heer Fledderus en andere ambtenaren bij de Landbouwvoorlichting of andere instanties.
1940-1942 1 omslag
- 105** Stukken betreffende wettelijke regelingen en statistische onderzoeken.
1941 1 omslag
- 107** Stukken betreffende de kosten van levensonderhoud en de salarissen van ambtenaren.
1941-1942 1 omslag

B SECRETARIAATSARCHIEF VAN HET COLLEGE VAN SECRETARISSEN-GENERAAL (1940-1945)

Behalve de notulen is ook een deel van de vergaderstukken en correspondentie in het secretariaatsarchief van het college te vinden. Dit archief is nogal onvolledig aan ons overgeleverd. Een belangrijk deel van hetgeen in het college-archief ontbreekt, is evenwel terug te vinden in het archief van het Ministerie van Algemene Zaken 1937-1945 (toegang 2.03.06). Het merendeel der college-stukken is aan alle secretarissen-generaal toegezonden, maar nergens zijn deze zo volledig bewaard gebleven als in het archief van dit ministerie.

Om misverstanden te voorkomen: niet alle stukken, uitgaande van het College van Secretarissen-Generaal zijn bewaard in het archief van het secretariaat van het College, noch in dat van het Ministerie van Algemene Zaken. Veel belangrijke onderwerpen zijn in het college behandeld, met name de vraag hoe de departementen moesten voldoen aan de wensen en eisen van de Duitse bezettende macht.

Het College van Secretarissen-Generaal is in 1902 ingesteld door de ministerraad. Het was aanvankelijk belast met het opstellen van adviezen voor de ministerraad over de inwendige dienst van de ministeries, voorzover die alle ministeries betrof. Na het vertrek naar Engeland van de regering op 13 mei 1940 had het college de plaats ingenomen van de ministerraad. Tot mei 1940 vergaderde het college incidenteel, daarna enige malen per week. Vanaf oktober 1943 kwam het college niet meer bijeen, omdat de ministeries verspreid waren over het land en reizen naar een centrale vergaderplaats ernstig bemoeilijkt was door de oorlogsomstandigheden. Het college stond in een onmiddellijk contact met de Rijkscommissaris voor de bezette Nederlandse gebieden Seyss-Inquart. Aanvankelijk werden alle belangrijke problemen in het college besproken. In de latere jaren werden steeds meer zaken door de secretarissen-generaal, ieder op zijn eigen terrein, zelf beslist, zonder overleg in het college. De Duitse overheid wenste ook met de secretarissen-generaal individueel te opereren en niet met een college.

Een tweetal mappen zijn van het secretariaatsarchief van het College van Secretarissen-Generaal afgescheiden, omdat ze bleken te behoren tot het archief van het Ministerie van Algemene Zaken 1937-1945 (toegang 2.03.06). Het betreft de inv.nrs. 159 (openbaar vlagvertoon, 1940) en 163 (stenografische inrichting Staten-Generaal, 1940). Deze stukken zijn ingevoegd in het archief van Algemene Zaken onder inv.nr. 69, resp. inv.nr. 109.

B.1 ALGEMENE AANGELEGENHEDEN

- 108** Agenda van ingekomen stukken.
1940-1944 1 deel
- 109-115** Notulen van de vergaderingen van het College van Secretarissen-Generaal.
1940-1943 7 bestanddelen
- 109** stencils en concepten 1940 mei- dec, omslag
- 110** stencils en concepten 1941, pak
- 111** stencils en concepten 1942, pak
- 113** stencils 1940 mei - dec, band
- 114** stencils 1941, band
- 115** stencils 1942, band
- 112** stencils 1943 jan - sep, omslag
- 117** Verslag van de vergadering van Secretarissen-Generaal gehouden op 26 juni 1945 op het departement van Buitenlandse Zaken.
1945 1 omslag
Het betreft hier de eerste vergadering van het College na de bevrijding. De aard van deze vergadering is derhalve fundamenteel anders dan die welke in de inv.nrs. 109-115 zijn beschreven.

B.2 POLITIEKE AANGELEGENHEDEN

- 119** Aantekening inzake de verklaring van minister mr. E. van Kleffens van 31 mei 1940 betreffende het bestuur over Nederlands-Indië.
1940 1 stuk

- 120** Tekst van de rede van prins Bernhard uitgesproken in de nacht van 26 juni 1940.
1940 1 stuk
- 121** Stukken betreffende een bespreking met de burgemeesters van Zeeuws-Vlaanderen betreffende de afscheiding van Zeeuws-Vlaanderen.
1940 1 omslag
- 126** Stukken betreffende de verzending van een telegram aan de Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië betreffende de behandeling van Duitsers in Nederlands-Indië, Suriname en op Curaçao.
1940 1 omslag
- 184** Memorie, opgesteld door mr. Schaepman, van grieven die ontevredenheid onder de Nederlandse bevolking zouden kunnen aanwakkeren.
1940 1 omslag
- 116** Stukken betreffende een reis van Generaal Boerstra en de heer Jongejan naar Nederlands-Indië.
1940-1941 1 omslag

B.3 ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

- 122** Verslag van de bespreking op 4 juni van de secretarissen-generaal Snouck Hurgronje en Hirschfeld met de Rijkscommissaris voor de bezette Nederlandse gebieden over de Nederlandse industrie en oorlogsmateriaal.
1940 1 omslag
- 123** Nota's betreffende de samenvoeging om economische redenen van Antwerpen en de randgemeenten.
1940 1 omslag
- 124** Brief van het College van Secretarissen-Generaal aan mr. H.L. Woltersom, directeur van de Rotterdamsche Bankvereniging, inzake de organisatie van de nijverheid in Nederland, minuut.
1940 1 stuk
- 152** Stukken betreffende groepsvestiging van Nederlandse boeren en arbeiders in Frankrijk, op initiatief van J.M.C.E. le Rütte.
1940 1 omslag
- 125** Nota van het College van Secretarissen-Generaal inzake dividendbeperking in Duitsland.
1941 1 stuk

B.4 JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

- 128-129** Stukken betreffende maatregelen tegen de joden.
1940-1941 2 bestanddelen
- 128** 1940, omslag
- 129** 1941, pak
- 130** Nota van het College van Secretarissen-Generaal inzake de verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied betreffende het opleggen

- van prestaties.
1941 1 omslag
- 131** Stukken betreffende de plannen tot het vormen van een ghetto te Amsterdam.
1941 1 omslag
- 132** Stukken betreffende door Amsterdam, Hilversum en Zaandam te betalen
zoengelden.
1941 1 omslag
- 133** Stukken betreffende een brief van de Protestantse kerken en van het Epi-
scopaat van de Oud-Katholieke kerk over de algemene toestand in Nederland.
1941 1 omslag
- 134** Stukken betreffende een brief van verdedigers van twee militairen en achttien
burgers, aangeklaagd in sabotageprocessen.
1941 1 omslag
- 135** Stukken betreffende de betaling van de kosten van de Duitse bezetting van
Nederland.
1941 1 omslag
- 136** Stukken betreffende voornemens tot sterilisatie van de joodse bevolkingsgroep.
1943 1 omslag

B.5 MILITAIRE AANGELEGENHEDEN

- 127** Stukken betreffende de afwikkeling van lopende defensiecontracten en de definitie
van het begrip 'oorlogsbuit'.
1940 1 omslag
- 138** Verklaring van Generaal H.G. Winkelman inzake het verzoek om hulp aan
belligerente mogendheden ingeval van schending van onze neutraliteit.
1940 1 omslag
- 139** Brief van Burgemeester en Wethouders van Rotterdam betreffende kritiek van
Generaal Winkelman op de rede van Seyss Inquart over het bombardement op
Rotterdam.
1940 1 omslag
- 140** Stukken betreffende de capitulatie-overeenkomst, afschriften.
1940 1 omslag

B.6 SOCIALE AANGELEGENHEDEN

- 141, 148** Stukken betreffende Winterhulp Nederland.
1940-1943 2 omslagen
141 1940
148 1941-1943
- 155** Aantekeningen van de Sociale Werkgroep te Rotterdam.
1940 1 omslag
- 147** Stukken betreffende een plan tot uitzending van Nederlandse kinderen naar

Zwitserland.
1942 1 omslag

B.7 AANGELEGENHEDEN VAN OPENBARE ORDE

149 Stukken betreffende de positie van de Nederlandse politie.
1940 1 omslag

B.8 VOORLICHTING EN PERS

151 Stukken betreffende de positie van de Nederlandse pers.
1940 2 stukken

150 Stukken betreffende de voorbereiding van de Bestuursalmanak voor 1941.
1940-1941 1 omslag

B.9 CONSULAIRE AANGELEGENHEDEN

153 Stukken betreffende de consulaire vertegenwoordiging van Italië hier te lande.
1944 1 omslag

B.10 DEPARTEMENTALE AANGELEGENHEDEN, ALSMEDE AANGELEGENHEDEN BETREFFENDE ANDERE INSTANTIES

137 Besluiten van de "Wehrmachtsbefehlhaber in den Niederlanden" betreffende de
instelling van het Afwikkelingsbureau van het departement van Defensie.
1940 1 omslag

154 Stukken betreffende het afscheid van het College van Secretarissen-Generaal van
mr. J.G. Steneker en mr. dr. F.M. Eras, leden van het college namens de
opperbevelhebber van de Land- en Zeemacht.
1940 1 omslag

158 Stukken betreffende het ontslag van de heer Ringeling als waarnemend hoofd van
het departement van Defensie.
1940 1 omslag

160 Stukken betreffende de benoeming van dr. D.G. Draayer en majoor Breunese bij de
Opbouwdienst.
1940 1 omslag

162 Stukken betreffende de positie van en mutaties in het hoofdbestuur van het
Nederlandse Rode Kruis, en de overbrenging van taken t.a.v. het Rode Kruis van het
departement van defensie naar dat van Sociale Zaken.
1940 1 omslag

165 Stukken betreffende het ontslag van mr. Reinink als secretaris-generaal van het
departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en de benoeming van
prof. J. van Dam en dr. F. Goedewagen tot secretaris-generaal van respectievelijk
het departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming en het
departement van Volksvoorlichting en Kunsten.
1940 1 omslag

167 Stukken betreffende de plaatsvervangende van de Secretarissen-Generaal.

	1940-1941	1 omslag
156	Aantekening over het voorzitterschap van het College van Secretarissen-Generaal. 1941	1 stuk
169	Stukken betreffende de rechtspositie van het College van Secretarissen-Generaal. 1941	1 omslag
170	Stukken betreffende de departementale voorlichtingsbureaux. 1941	1 omslag
B.11 AMBTENARENZAKEN		
157	Stukken betreffende voorschriften voor benoemingen door de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied. 1940	1 omslag
161	Stukken betreffende de regeling van aanstelling en ontslag van Rijksambtenaren. 1940	1 omslag
164	Stukken betreffende de advisering door de Commissie Woltman over de salarisregeling van het Rijksarbeidsbureau. 1940	1 omslag
166	Stukken betreffende de benoeming van jhr. mr. A.M. Snouck Hurgronje, L.C. Prey en mr. J.C. Tenkink als leden van de Commissie Woltman. 1940-1941	1 omslag
168	Stukken betreffende rechtspositionele regelingen t.a.v. ambtenaren. 1941	1 omslag
171	Stukken betreffende de non-activiteitsregeling voor ambtenaren. 1942	2 stukken
172	Stukken betreffende het Nederlandse Arbeidsfront en de ambtenaren. 1942	1 omslag
173	Stukken betreffende de Interdepartementale Commissie voor Personeelsvraagstukken. 1943	1 omslag
174	Stukken betreffende ambtsjubilea. 1943	1 omslag

C PERSOONLIJKE STUKKEN VAN MR. C.J.M. SCHAEPMAN

Carel Jozef Marie Schaepman werd geboren op 16 augustus 1896 te Arnhem. Zijn rechtenstudie volgde hij aan de Rijksuniversiteit Leiden. Op 1 augustus 1922 trad hij in dienst van het ministerie van Buitenlandse Zaken, waar hij werkzaam was bij de Directie van Economische Zaken (DEZ), de voorloper van de latere afdeling Consulaire en Handelszaken (CHZ), waarvan hij op 5 september 1939 tot chef werd benoemd. In 1932 werd hij secretaris van de commissarissen voor Nederland bij de Centrale Commissie voor de Rijnvaart. Op 25 oktober 1939 werd hij tevens benoemd tot plaatsvervangend commissaris.

In de periode 1940-1945 bekleedde hij o.a. de functies van secretaris van het College van Secretarissen-Generaal, waarnemend hoofd van het departement van Buitenlandse Zaken, Administrateur in Algemene Dienst, lid van de Raad van Toezicht van het Nederlandsch Clearinginstituut en bleef hij secretaris en plaatsvervangend commissaris voor Nederland bij de Centrale Commissie voor de Rijnvaart.

Na de oorlog keerde hij terug op het departement van Buitenlandse Zaken als chef van de Directie Verkeer en Rivieren (later Verkeersadviseur) en werd Raadsadviseur in algemene dienst met de persoonlijke titel van Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister. Tot aan zijn pensionering in 1961 had hij voor Nederland zitting in de Centrale Commissie voor de Rijnvaart.

Schaepman heeft diverse artikelen op zijn naam staan over internationaal verkeer en transport.

175-177

Mémoires van mr. C.J.M. Schaepman over de periode 1940-1945, geschreven in de jaren 1944-1945, afschriften.

ca. 1967

3 banden

De in de banden opgetekende mémoires zijn afschriften, vervaardigd door E.J.H. van Soest, van de door Schaepman eigenhandig geschreven mémoires over de periode 1940-1945. Afschrift werd gemaakt in verband met 'het moeilijk leesbare handschrift' van Schaepman. De mémoires werden oorspronkelijk opgetekend in kantooragenda's voor de jaren 1942 en 1943. Het is onbekend waar het oorspronkelijke manuscript zich bevindt. In de delen I en II wordt (met paginanummer) verwezen naar de aanvullingen op de delen I en II.

Bijlagen bij deze mémoires berusten bij het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie te Amsterdam, collectienummer 216a. De omvang van deze bijlagen beslaat een doos. Niet uitgesloten is dat het originele manuscript bij dezelfde instantie berust.

175

deel I

176

deel II

177

aanvullingen op de delen I en II

178-183

Aanvullingen op de mémoires van mr. C.J.M. Schaepman, originelen en getypte afschriften.

1943-1944

6 omslagen

178

Aantekeningen inzake de positie van het College van Secretarissen-Generaal ca. 1944

Het betreft hier aanvullingen op de mémoires van Schaepman die in 1981 in een kast van de Verkeersadviseur van het Ministerie van Buitenlandse Zaken werden aangetroffen

179

Aantekeningen over een eventueel toekomstig vredesverdrag met Duitsland 1944 nov.

180

Aantekeningen inzake Market Garden en de spoorwegstaking van september 1944 1944 sep - okt

181

Aantekeningen inzake het Bureau Marseille 1943 okt - nov

182

Aantekeningen inzake de meidagen van '40 en Dolle dinsdag 1944 sep

183

Verhandeling over na de oorlog af te leggen verantwoording ca. 1944

D GEDEPONEERD ARCHIEF VAN JHR. MR. A.M. SNOUCK HURGRONJE, IN HOOFDZAAK ALS VOORZITTER VAN HET ERECOMITÉ VAN WINTERHULP NEDERLAND

Winterhulp Nederland was een op nationaal-socialistische leest geschoeide organisatie, welke, met uitsluiting van andere, bestaande organisaties, geld inzamelde ten beoeve van hulpbehoevenden. Schaepman was secretaris van het erecomité.

Na de overdracht van het archief aan het Algemeen Rijksarchief is een vierde afdeling (D) gevormd voor aangetroffen gedeponeerde bescheiden van jhr. mr. A.M. Snouck Hurgronje, in hoofdzaak als voorzitter van het erecomité Winterhulp Nederland. Deze stukken zaten verspreid tussen de bescheiden van het College van Secretarissen-Generaal, waarvan Snouck in 1940 voorzitter was.

142	Brief aan de Commissarissen der Koningin.
1940	1 stuk
143	Stukken betreffende de organisatie van Winterhulp Nederland.
1940	1 omslag
144	Circulaire aan de burgemeesters inzake Winterhulp Nederland.
1940	1 omslag
145	Stukken betreffende de financiële commissie Winterhulp Nederland.
1940	1 omslag
146	Stukken betreffende een verbod tot het houden van openbare inzamelingen,
waaronder kerkelijke collecten.
1940	1 omslag
118	Brief van H. Jeekel te Otterlo aan jhr. mr. Snouck Hurgronje over de toestand op het
park "De Hoge Veluwe", alsmede over de arrestatie van de familie Kröller.
1940	1 stuk
- De brief is ingekomen bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, afdeling Algemene Secretarie. De reden van zijn aanwezigheid in de "collectie Schaepman" is onduidelijk.

BIJLAGEN**INDEX OP NAMEN OF TREFWOORDEN**

Een namen- of trefwoordenindex op dit archief of gedeelten ervan is nooit vervaardigd en dus niet beschikbaar.

Trefwoord

geen

Inventarisnummer

geen